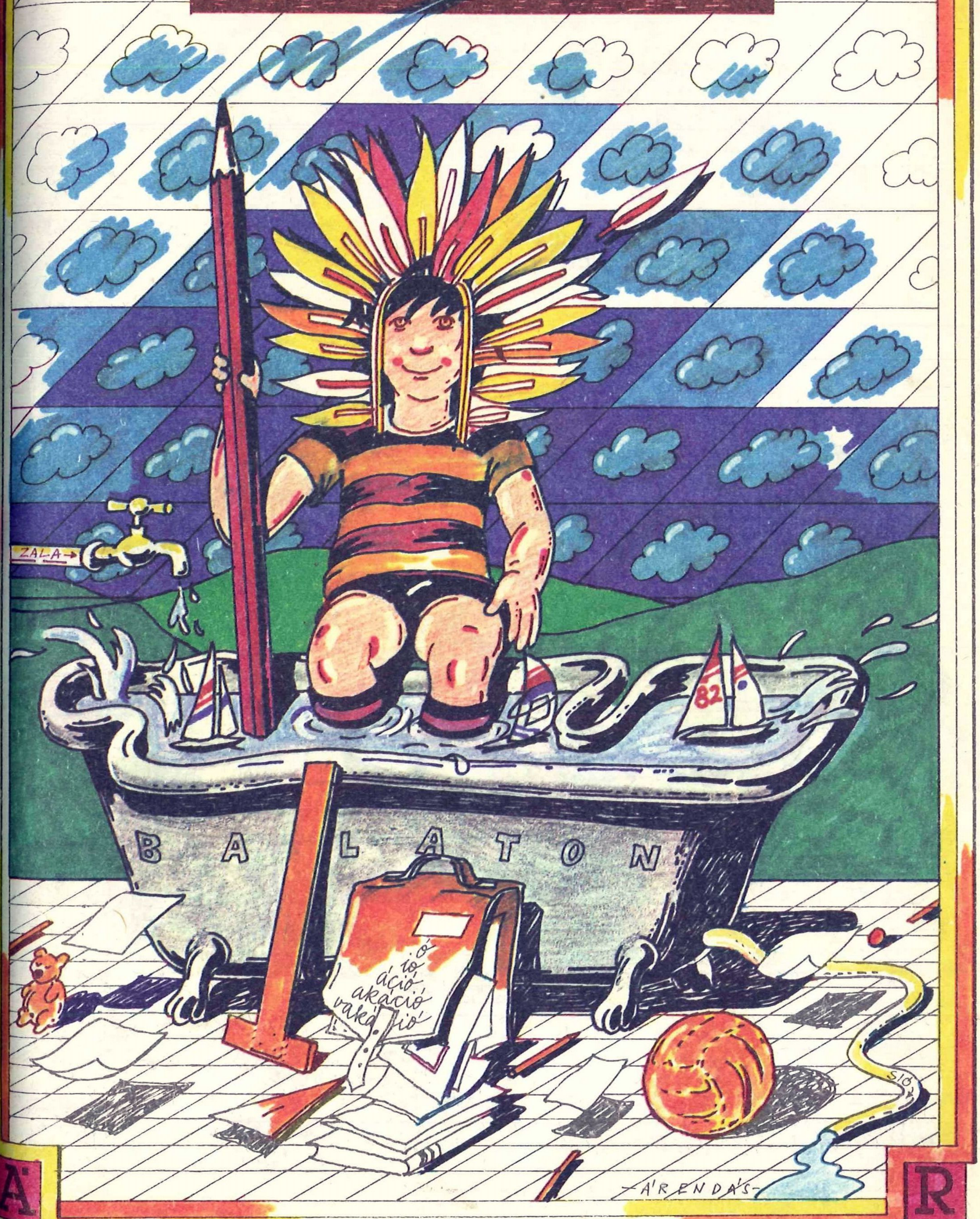
1982. JÚNIUS

kisdobos

Simai Mihály

Rigófüttyös, záporos

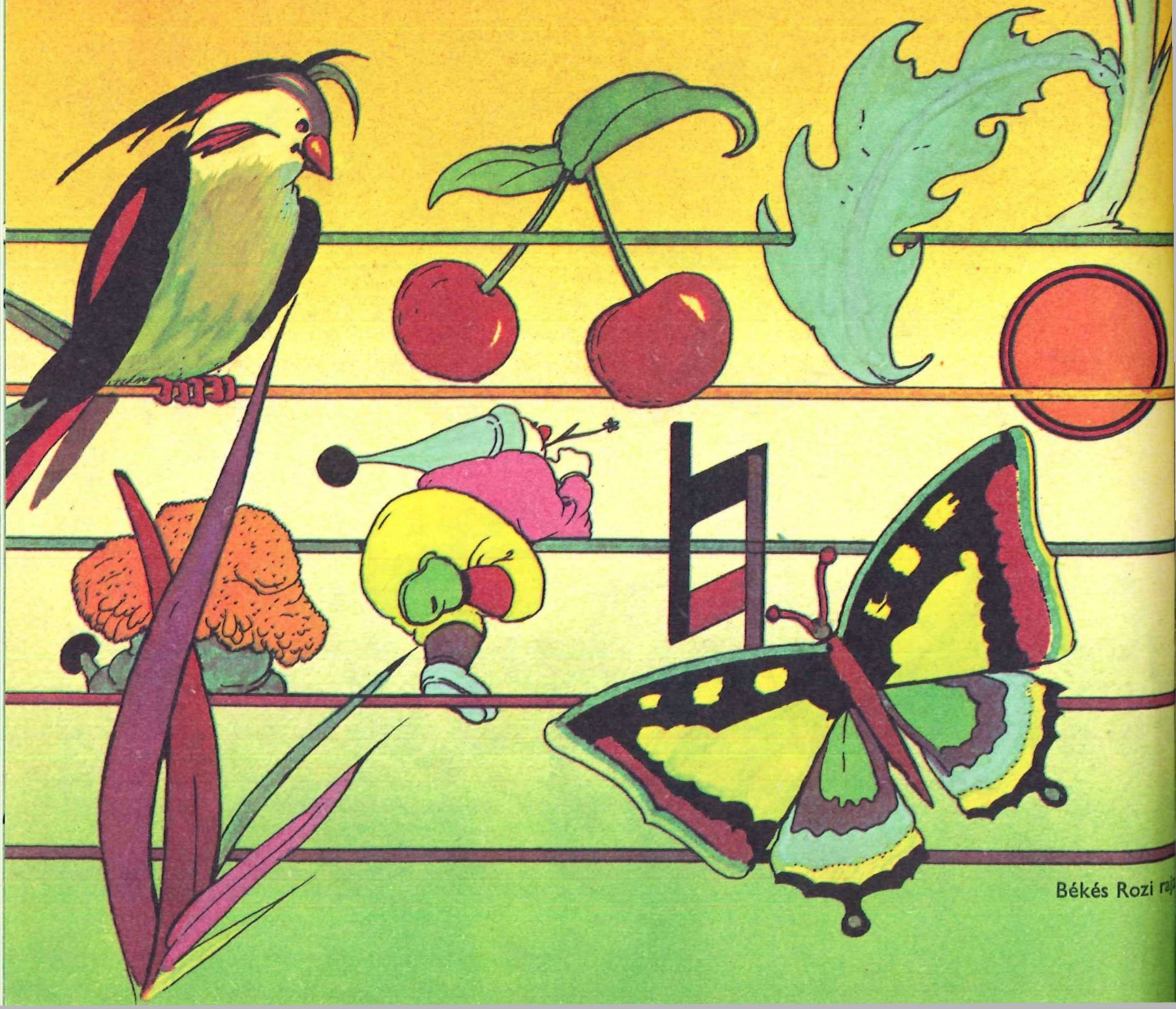
Kis fán cseresznye-hangjegyek,
Aranymálinkó énekel
belőlük bíbor éneket.

Egy mennyei szénaboglyából
kihajlik hirtelen, s haját
leereszti a könnyű zápor.

De már el is leng, illatát
fürgén viszi a szél tovább.

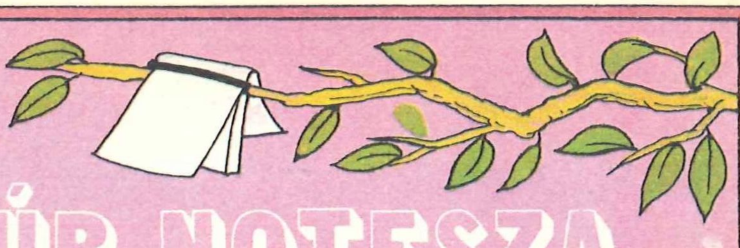
S aranyhaját a nap-asszony,
nap-haját az arany-asszony,
asszony-haját az aranynap
szétteríti a boldog tájon;
pipacson, bodzán, búzakalászon.

S tillió-tullu-tillió —
énekel újra a rigó.

Békés Rozi raj

Gyurkovics Tibor

A TANÁR ÚR NOTESZA

Balajthy bácsi helyettesített már fél éve. A számtan tanárnőnk beteg volt, az öreget nyugdíjból rendelték be. Jól megvoltunk vele, az az igazság, csak nem tudtuk soha hányasra feleltünk. Pedig nem állhattunk valami fényesen, akkoriban inkább horgászni jártunk, és a halakat számoltuk. Különösen Péter. Sokszor csak a táskáját dobta be az ablakon, aztán két-három óra múlva érkezett meg.

— Péter, Péter, nem lesz ennek jó vége. Hozd ki a házi feladatodat. — Az öreg türelmesen várt.

— Tanár úr, nem számítottam rá, hogy épp ma... Tetszik érteni... Egyébként mindig megcsinálom...

— Péter, Péter! Mit írjak be neked? Mi jár ezért?

— Természetesen egy fa, tanár úr, egy tök. De majd pótolom.

— Fa?

— Hát csak úgy mondjuk... Szóval lehet az tüzifa, sámli, akác, — lényeg az, hogy elégtelen.

— Nem tudom, mi lesz veled? — És csóválta az öreg a fejét.

Szóval, elég gyakran ez történt. Péter az év vége felé elkezdett nyugtalankodni, — azért mégse volna kellemes megbukni. Ha néha-néha felelt, akkor is elég bizonytalanul. Hátha az öreg be sem írja a jobb jegyeket, csak a „fákat". Még az osztálykönyvet se tudtuk megnézni, mert az öreg a saját kis noteszébe jegyezgetett csak valamit. Viszont elég gyakran bent felejtette az asztalon, s csak a folyosóról baktatott vissza érte. Péter nem sokáig tétovázott. Magához vette a noteszt. Az öreg jött vissza.

— Nem hagytam benn a noteszt, gyerekek?

Mi álltunk, tétovázva.

— Nem tanár úr. Azt hiszem, ma nem is tetszett hozni — mondta Péter.

— Az lehet, nagyon meglehet — mondta az öreg nevetve. — Kitelik tőlem. — És kibaktatott.

Mi persze, röpültünk Péterrel, ki a Patak mellé, meg sem álltunk addig. Lerogytunk a tavaszi fűbe, eldobtuk az iskolatáskákat, aztán elő a noteszt.

— Ne vacakolj, nézd már meg — mondtam Péternek.

— Az enyémet először, ne haragudj, mégiscsak én vagyok „mélyebben". — Egyenesen boldogok voltunk, mit is találtunk.

Szép ábécében be voltak írva a diákok, de jegyeket nem találtunk. Helyettük apróbetűs bejegyzéseket, alig lehetett kisilabizálni. „Nem tanul". Aztán: „Jó humorú." Meg voltunk döbbenve. „Egyéniség." Mi a fene, Péter, te egyéniség vagy? Az öreg! Miket tud. „Kár lenne érte." „Gondolkodik, de nem tanul." „Az apja nem él." „Viheti valamire." „Fantázia."

Meghatódtunk az öregen. Komolyan veszi a tanítást, nemcsak a jegyeket. Zavarba jöttünk, ahogy végiglapoztuk a noteszt, a gyerekekre mindre tudott egy-egy jellemzőt, elámultunk. Aztán a notesz hátulsó rekeszéből fényképek hullottak ki. Két kislány képe meg egy fiúé. A fényképekből egy jókora darab hiányzott, mintha lesza-

kította volna valami. Gyorsan visszatettük, és máris indultunk.

Az öreg egy földszintes házban lakott, benn az udvaron nyílt az ajtaja.

— Na, mi az, fiatalemberek? Érzitek, hogy nincs rendben a szénátok?

Álltunk az ajtóban.

— Gyertek be, na — mondta. — Hát nem álltok valami fényesen, különösen te, Péter! Hát mi lesz? Fogsz tanulni? Várjatok, csinálok egy teát, meg esztek velem egy darab kolbászt, szalonnát, ami van. Nem lehet válogatni.

— Nem, mi igazán nem kérünk.

— Ne nyavalyáskodjatok. — És már hozta is az elemózsiát. Körös-körül könyvek még a földön is, az ágyra is odahalmozva, folyóiratok, jegyzetek.

— Így élek én, hát mit csináljak? Kinek mi jut? Nekem a könyvek jutottak. Na, egyetek...

— Tanár úr... — Péter is nehezen vágott bele — megtaláltuk a noteszét... Ahogy délben takarítottam, én voltam a hetes, megtaláltam. — És nyújtotta is.

— Jaj, de rendesek vagytok! Ez szép. Nem is annyira a notesz miatt... Úgyis tudom, fejből hogy álltok. Na, ezért kaptok egy kis tojáslikőrt. A lányoknak tartogatom inkább, de ezt megérdemlitek. — És töltötte nekünk a tömény színű sárga italt, sűrű volt és édesgyerekes, ittuk fenségesen. — Nem is a notesz. A képek! A gyerekek! Tudjátok, nekem a legkedvesebbek. Ekkorák voltak a háborúban a gyerekeim. Mindig magammal hordtam a képeket, még a fronton is. És megmentettek ezek a gyerekek! Így is belém fúrodott a szilánk, itt, a mellemen, de nem tudott olyan mélyre bemenni. Azt mondta a századorvos, Balajthy megmentették a gyerekei... Igaz is... Nem láttátok?

— Nem. Hol? Milyenek? — kérdeztük hamisan.

— Itt vannak. Nézzétek. Ez a legkisebbik fiam. Ez a nagyobbik lányom, ez meg... ez a középső. Ez szőke. A másik kettő barna. Hát már megnőttek, szerteszét vannak. Ezeket sajnáltam volna... A jegyeket nem mutatom, mert azokat már úgyis megnéztétek... De csak betűk vannak benne, hiába. — És mosolygott az öreg.

Fejlehajtva eszegettünk az öreggel. De Péter nem állta meg, csak megszólalt:

— A fantázia, az hányas, tanár úr?

— A fantázia? Neked nagyon élénk a fantáziád. De jelenleg azt jelenti, hogy megbuksz, fiam. Te semmit se tanulsz.

Megszeppenve jöttünk el.

— Látod, nem kellett volna ellopni. Legalább reménykedhettél volna — mondtam Péternek.

Rákapcsolt a tanulásra, ki is nyögött valamit egy-egy feleletnél, de az öreg csak azt mondta utána mindig:

— Fantáziád, az van, fiam. Elég az, mit gondolsz?

Aztán Péter boldogan lobogtatta a bizonyítványát év végén.

— Átmentem, gyerekek! Hármast adott az öreg. Van benne fantázia! Szaladtunk le a Patakra, vége volt egy boldog évnek.

Mérgemben írtam

Osvát Erzsébet versei

A mihaszna légy

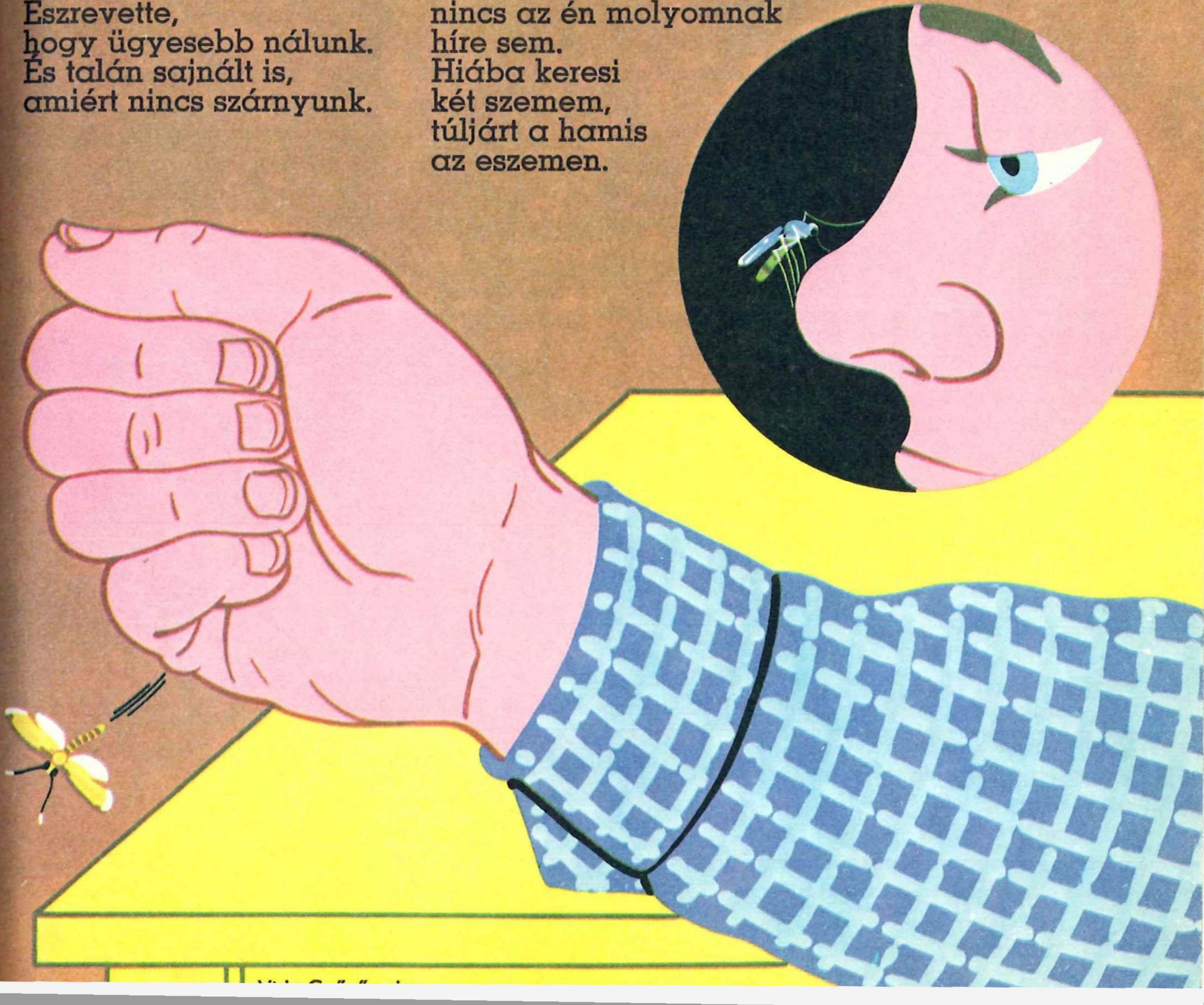
„Ne légy, te légy!" —
mondta mindig apám.
De őkelme talán
nem értett emberül,
hol tányérunkra,
orrunkra települt.
Ha kergettük,
csak játéknak vélte.
Nem sértődött,
nem orrolt meg érte.
Mihasznának hívtuk,
szidtuk, mint a bokrot.
Rá sem hederített,
hogy ki mit is mondott.
Észrevette,
hogy ügyesebb nálunk.
És talán sajnált is,
amiért nincs szárnyunk.

A mohó moly

Ilyen kicsi
s milyen mohó!
Mindenbe
belekóstoló.
Körbe-körbe röpdös
fenn és lent.
No most elcsípem
a szemtelent.
Röptében kapom el,
na végre!
Markomba szorítom,
na, végre!
De mikor kinyitom,
tenyerem,
nincs az én molyomnak
híre sem.
Hiába keresi
két szemem,
túljárt a hamis
az eszemen.

A szemtelen szúnyog

Szedtevette
teremtette!
Megcsíp reggel,
megcsíp este.
S mit tehetsz, te?
Mit tehetsz, te?
Viszket karod,
viszket lábad,
száll előtted,
száll utánad.
Semmi nyugtod
nincs már tőle.
Fogj ki rajta,
fuss előle!

BAKÓ ÁGNES: A fehér egér

Tombolt a kánikula. A nap vakítva szikrázott az égen, és a fehérarany ragyogásban valósággal izzott a levegő. Jolika egy szál pelenkába öltöztette a kicsi Dávidot, s elvonult vele az olajfa alá. Belefektette a hintaágyba.

— Hiiiinta... — paliiintaaa... — hajtogatta bágyadtan, és abban reménykedett, hogy a dünnyögésbe belealszik.

Megálltam a tornácon.

— Ki jön velem zöldbabot szedni? — tettem fel a kérdést, de senki sem jelentkezett. Károlyka felém fordult ugyan egy pillanatra, kicsit meg is emelkedett, aztán újból visszazöttyent a kis, piros padra.

— Menjél csak! — mondta nagy kegyesen. — De ne sokat szedjél, mert a babfőzelék nagyon árt az egészségnek!

Elnevettem magam, s utamra indultam egyedül.

Úgy tűnt, azon a reggelen mindenkinek megvolt a maga dolga. Én lementem a kertbe, Zsuzsi átment a szomszédba, Eszter és Rita a napernyő alá telepedett, Károlyka meg arra a bizonyos kicsi, piros padra.

Eszter meg Rita Fekete Pétert játszott. Szokatlanul izgatottan és lopva figyelték egymást. S minél inkább fogyott kezükből a kártya, annál szúrósabban néztek egymás szeme közé. Károlyka a piros padon mocorgott. Izgatott volt ő is, és feszengett. Időnként a popsija alá nyúlt, óvatosan megtapogatott valamit, s úgy tűnt, mintha olyankor befelé pukkadozott volna.

Pukkadozott Eszter meg Rita is. Csakhogy nem olyan vidáman. Végül is Rita bizonytalan és bocsánatkérő arccal letette az utolsó két páros lapját az asztalra.

— Csaltál! — ugrott föl pipacspirosan Eszter és ő is az asztalra csapta a kártyákat. — Én nyertem! Nincs nálam a Fekete Péter!

— Nálam sincs! — állította makacsul Rita. — Akkor meg igenis, én nyertem!

— Én nyertem! — fakadt ki Eszter! — Nézzed meg! Nekem igazán minden kártyám páros!

Rita megnézte.

Páros volt.

Értetlenül bámultak egymásra.

— Hát hol a Fekete Péter? — kérdezték egyszerre.

— Itt! — Károlyka diadallal húzta ki magát a kis piros padon. — Itt van, ni! Én nyertem! — azzal előhalászta maga alól az eldugott Fekete Pétert. Meglobogtatta, majd vidáman nyargalászásba kezdett vele. — Enyém a Fekete! Én nyertem!

— Nahát?! — Esztert elöntötte a pulykaméreg. — Most elrontottad a játékunkat, tudd meg! — kiabálta.

Rita mérgesen kapta csípőre a kezét.

— Ha még egyszer ilyet csinálsz, hát akkor...

De, hogy akkor mi történt volna, azt Károlyka sohase tudta meg. Zsuzsi robbant közéjük a lépcső tetejéről, és váratlanul, pattogva és maga körül forogva akár a gömbvillám.

— Idehallgassatok!... Lihegte. — Fehér egér... Elhinnétek, hogy a fehér egereknek piros a szemük?

— Nem! — mondták egyszerre mind a hárman, pedig nem is beszéltek össze.

— Neeeem?! — kérdezte kihívóan Zsuzsi.

— Neeem... — felelte elnyújtott hangon Károlyka. — Olyan, hogy fehér egér nincs is! Csak szürke volt, de azt már Piki megfogta.

— Akkor is van! — állította Zsuzsi, mire Eszter is, Rita is felsóhajtott. Tudták, hogy Zsuzsi csudára szívós a makacskodásban. Azt is, hogy ha egyszer azt mondja, hogy van fehér egér, akkor van is.

— Ugyan már! — legyintett Eszter. — Kit érdekelnek a fehér egerek?! Azoktól talán még félni se lehet!

Zsuzsi erre egy pillanatra elhallgatott, aztán annál szaporábban kezdett peregni a nyelve. Azt mondta, hogy: igenis, saját szemével látta őket! Mind a kettőt, és mind a kettő tetőtől talpig fehér volt, és mind a kettőt Jancsi kapta ajándékba, mert újabban fehér egereket szeretne tenyészteni. Akár tetszik Eszternek, akár nem, tenyészteni is fogja őket!

— Engem az ilyesmi akkor sem érdekel — vonogatta a vállát Eszter.

Rita még nem tudta érdekesnek találná-e a fehér egereket vagy sem. Tétován csavargatta egy hajtincsét, aztán úgy döntött, hogy elég volt neki az az egér is, amelyet Piki nyakon csípett; attól is három éjszaka rosszat álmodott.

Egyedül Károlyka tanúsított némi érdeklődést a fehér egerek iránt.

— Mitől piros a szemük? — kérdezte.

Zsuzsi zavarba jött. Mert ezt ő sem tudta. Csak azt tudta, hogy piros, azzal kész!

— Hát nem mindegy? — nevetgélt Eszter. — Az a fő, hogy látnak vele. Aki pedig attól boldog, hogy piros szemű egeret látott, hát csináljon vele, amit akar!

— Csinálok is! — pattogott mérgesen Zsuzsi. — Lerajzolom! Méghozzá mind a kettőt!

Azzal beszaladt a szobába. Hozta a rajzfüzetét.

— Ti is csináljatok, amit akartok! — dohogta és nekiesett a rajzolásnak.

Eszter hűvösen bólintott.

— Csinálunk! Te csak ne félj! És jobban fogunk szórakozni, mint te!

De Zsuzsit már nem érdekelte mivel tölti az idejét Eszter. Pedig ő mindig nagyon leleményes volt. Egyetlen pillanat alatt többféle ötlet is született az agyában. Most is. Ritára nézett és kijelentette:

— Én leszek a fodrász, mert ahhoz én jobban értek.

— Fodrász?... — pislogott Rita.

— Az hát! — Eszter bólintott. — Lenyírom egy kicsit a hajadat — közölte... — A te hajad olyan gyorsan nő, hogy kész veszedelem. Már megint a válladig ér. Ilyen hőségben ezt senki sem bírja ki!

Rita habozva nézett rá. Első pillanatban arra gondolt, hogy: Érdekes! Egészen mostanáig észre sem vette, hogy nem bírja ki, percig sem bírja tovább! Vállig érő haj?! Hőségben?! Még mit nem! — és helyeslően bólintott.

— Ez az! Pontosan ettől van mindig olyan melegem.

— No, látod? — Eszter kényelmesen nyújtózott egyet. — Hát akkor gyerünk!

— Gyerünk! — mondta Rita; de

menet közben egy pillanatra megállt. — Te, Eszter... — szólt nem is tudom milyen hangon — igazán értesz, te a hajvágáshoz?...

— Miazhogy?! — nyugtatta meg Eszter. — Majd ha lenyírtam ezt a loboncot a fejedről, hát nem győzöl majd csodálkozni. Elhiszed?

Ezután eltűntek a szoba mélyén.

Károlyka ott maradt a lépcső alján. A hüvelykujját csavargatta. Egyik lába Zsuzsi felé vitte volna, a másik fölfelé a lépcsőn. A hajvágás — különösen, ha Eszter műveli —, izgalmasnak ígérkezett. Viszont Zsuzsi olyan hévvel maszatolt a rajzlapon, hogy mennél inkább nézte, annál inkább elöntötte a kíváncsiság, milyen is az a két fehér egér, amelyet Zsuzsi rajzol. És, mert Zsuzsi csak három lépésnyire volt tőle, hátat fordított a lépcsőnek.

Az egyik fehér egeret Zsuzsi már le is rajzolta. Ott gyalogolt egy kavicskupac tetején, és hatalmas, vörös szemekkel egyenest Károlykára bámult. Zsuzsi csudára értett a rajzoláshoz! Károlyka nem is hagyta szó nélkül.

— Ez igazán rám néz?

— Hát persze!

— És miért van mezítláb?

— Mert az egerek nem viselnek szandált.

— És neki nem süti a talpát a sok meleg kavics?

— Nem tudom... — mondta álmatagon Zsuzsi. — Azt, hogy süti a lábát, nem lehet lerajzolni... De a másikat majd úgy rajzolom, hogy ne a kavicsokon mászkáljon.

— Jó — egyezett bele Károlyka, majd faképnél hagyta Zsuzsit.

Alighogy benyitott a szobába, összeakadt a szeme az izgalomtól, mert amit látott, azt nem láthatta bármikor akárki!

Rita a faragott asztalka tetején ült, nyakában egy cseresznyés konyharuhával, két lábával vidáman harangozott; miközben a fejebúbjáról csak úgy röpködtek szerteszét a rövidebb-hosszabb hajtincsek. És rövidebb-hosszabb hajtincsek hevertek halomban a faragott asztalka körül is.

Eszter a nagy szabóollóval Rita feje körül tüsténkedett és éppen ezt mondta:

— Ha látnád magadat, hát elájulnál!

Rita persze — amilyen hiú volt — tüstént meg akarta nézni magát a tükörben, de Eszter nem engedte.

— Majd a végén! — mondta. — Így ez most még kicsit felemás.

Károlyka is úgy látta, hogy felemás! És azt is jobbnak vélte, ha Rita majd csak később néz a tükörbe. De, gondolta hasznosabb, ha ezt most nem mondja meg Eszternek. Ehelyett így szólt:

— Eszter! Zsuzsi már egy egész fehér egeret lerajzolt!

— Ne zavarjál! — szisszent fel Eszter. — Hát nem látod, hogy ez nem játék?

Károlyka látta.

Azt is látta, hogy Rita haja nagyon gyorsan fogy. A bal oldalon már alig volt valami, és csak azon derült magában, hogy Rita ezt magától nem veszi észre, mert csak trónol az asztal tetején, és minden második pillanatban megkérdezi:

— Már szép vagyok, Eszter?

Eszter csak annyit mondott:

— Pszt! — aztán hunyorgott, kidugta nyelvehegyét a szája sarkán és a ménkű nagy szabóollóval körülményesen egy újabb hajtincset nyiszszantott le, már maga sem tudta honnan.

Károlyka megpördült a sarkán. Visszanyargalt Zsuzsihoz.

— Zsuzsi! — jelentette vidáman — Ritának már csak félig van haja! És a feje teteje olyan, mint amikor sündisznót rajzoltál. Elhiszed?

— El... — mondta szórakozottan Zsuzsi és rántott egyet a vállán. — Kit érdekel az, hogy milyen a Rita

haja? — és maszatolt a piros ceruzával tovább.

— Pedig az jó volna, ha érdekelne — bizonygatta Károlyka. — Mert mindig az ilyen frizurákért szokott kikapni Eszter.

Zsuzsit sajnos ez nem hatotta meg. Aznap a fehér egereken kívül úgy látszik, semmi más nem érdekelte. Károlykát ez is, az is érdekelte, de most megint az egerekhez volt közelebb.

— Mitől olyan fehérek ezek? — kérdezte őszinte kíváncsisággal.

Zsuzsi sajnos ezt sem tudta pontosan. Csak azt tudta, hogy valamitől fehér lett a szőrük.

Már a második egeret rajzolta, és mert azt ki tudná miért, inkább egy hízott kismalachoz hasonlított, mérgesen Károlykára förmedt:

— Ne lábatlankodj már itt! Egészen belezavarsz a rajzolásba! Találj ki egyszer valami játékot magadnak, egyedül!

— Jó — mondta Károlyka — kitalálok...

Igazat megvallva, örült, hogy valaki erre biztatta. Mert így legalább nem lesz belőle baj. Visszatalpalt a szobába.

— Eszter! — jelentette lelkendezve — Zsuzsi másodszorra olyan fehér egeret rajzolt, hogy még rám is megharagudott érte.

Eszter kezében összecsattant az olló. És akkor Rita azon mód divatos-frizurásan, egészen hétköznapi módon felvisított:

— Te, buta! Belenyestél a fülembe!...

— Ó, bocsánat!... — vihogott Eszter és egyenesbe hozta az ollót. Helytelenítően nézett Károlykára.

— Már az előbb is mondtam, hogy ne zavarj. Hát nem tudsz egyedül játszani?

— De tudok — közölte ragyogva Károlyka, mert tulajdonképpen erre várt. Mert, ha többen is ezt mondják, akkor az más! Az óvatosság kedvéért azért megjegyezte: — Csak senki se haragudjon majd érte...

— Ha nem tűnsz el a láthatárról,

felőlünk azt csinálsz amit akarsz — nyugtatta meg Rita.

Károlyka szempillantás alatt eltűnt.

És nem is került elő ebédig.

Igazság szerint nem is őt kerestük először. A keresgélést én kezdtem a rúzsom után, aztán Jolika kezdett keresgélni.

— Hogy ebben a házban minduntalan keresni kell valamit! — dohogta.

— Mit keresel? — kérdezte álmatagon Rita.

Jolika ránézett, aztán hosszú, elnyújtott hangon visítani kezdett. Úgy, hogy mindenki odarohant hozzá.

És nem tudtuk mit gondoljunk, és nem tudtuk mire figyeljünk, mert Jolika egyszerre kétféle okból is visított. Egyszer a hintőporos doboz miatt, amelyet — esküszik mindenre, ami szent — az asztalon hagyott, és hogy most nem tudja tisztába rakni a kicsi Dávidot, másodszor azt kiabálta, hogy ő nem a meséből pottyant ide, és nem tud egyszerre kétfelé figyelni. És csak azt mondja meg Rita, de tüstént, hogy hová tette a hiányzó haját!

Aztán harmadszorra, és most már igazi rémülettel újra felvisított:

— Károlyka hol van?! Hol van az a gyerek már megint!

Abban a pillanatban elfelejtettük a hintőport, a rúzst, meg Rita hiányzó haját. És fölsóhajtottunk. Jolika meg én kétségbeesve, Eszter némi önváddal a szemében, Rita szorongva, Zsuzsi pedig szégyenkezve.

— Nem kell megijedni!... — mondta ekkor valaki vékony, cincogó hangon. — Nem vesztem el, itt vagyok...

— Itt! De hol?

— Hát itt. A sublót mögött. És nem kell megijedni. Nekem most is mindenem megvan, csak fáj.

— Mi fáj?

— Hát az, hogy beszorultam.

Megkönnyebbülten rángattuk félre a sublótot. Aztán kirobbant belőlünk a nevetés.

Ott állt előttünk Károlyka, szeme körül élénk rúzsfoltokkal, tetőtől talpig hintőporba öltözve.

— Én most fehér egér vagyok — jelentette. — Hát nem látjátok?

Dehogyisnem láttuk. Annyira, hogy egymásnak dőltünk a kacagástól.

— Akkor meg ne nevessen senki! — nézett ránk sértődötten. — A fehér egér nagyon megharagszik ám, ha kinevetik. És akkor megnézheti magát mindenki.

Ezután megfordult. Faképnél hagyott bennünket. Letalpalt a málnabokrok közé csemegézni.

Tóth Éva versei

Névjegy

Aki engem nem szeret,
megeheti a legyet,
béka legyen ebédje,
róka meg a segédje,
ugorjon a Dunába,
sündisznó a nyakába!

Galamb ül a körtefán,
erre jön egy kisleány,
ráncos piros csizmája,
gömbölyű az orcája,
engem szeret, senki mást,
lyukasmarkú Tóbiást!

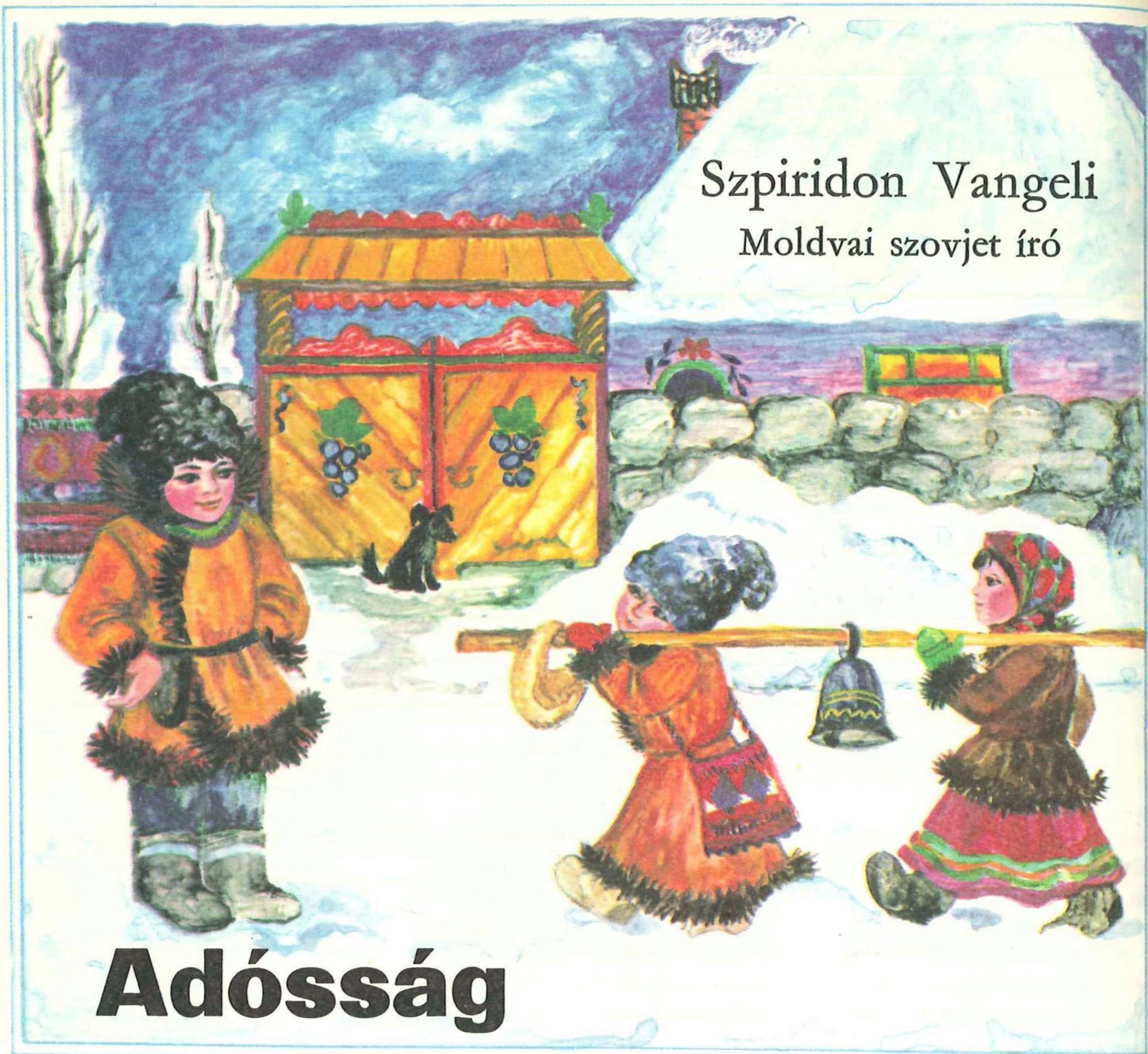
Lusta Pista

Hétfőn dolgát
húzza-halasztja,
kedden sem kezdi,
szerdán színleli,
csütörtökön csűri-csavarja,
pénteken bezzeg próbálná,
szombaton szánná-bánná,
hiába:
vasárnap mehet világgá!

Görög Júlia rajzai

Szvetlana Pinyina rajza

Szpiridon Vangeli

Moldvai szovjet író

Adósság

Guguce éppen az udvaron tett-vett, amikor eszébe jutott, hogy az unokatestvérének tartozik egy kopejkával.

— Holnap Újév lesz. Lehet, hogy éppen nincs pénzük. Meg kell adni a tartozást.

Anyja nem volt otthon. Guguce a kucsmája bélésébe varrta a kopejkát, nehogy az úton elvegyék tőle, s minden eshetőségre felkészülve magához vette a pisztolyát. Zsebébe csúsztatta anyja fényképét, felhajtotta kabátja gallérját, s elindult a szomszéd faluba, ahol az unokatestvére lakott.

Útközben lovas szánok, autók érték utol. Utolérték, s meg is álltak mellette; szálljon fel. Amiből látható, hogy a sofőrök kitalálták, Gugucénak volna mivel fizetni.

— Jobban szeretek gyalogolni! — mondta Guguce. — Új csizmám van, be kell járatni.

Átment a Reut folyó hídján. A fele utat már megtette. Guguce szomorú szívvel gondolt a mamára, elővette a fényképet, felsóhajtott:

— Szegény mama!

A markába lehelt és tovább indult.

A hó csikorgott a talpa alatt.

Újabb két autó állt meg mellette.

— Ülj fel kislegény!

— Hegynek mentek — felelte Guguce. — A motornak így is nehéz. Majd ha visszafelé jövök, akkor vegyetek fel!

A szomszéd faluban a gyerekek már házról házra jártak s mindenütt Boldog Újesztendőt kívántak a gazdának. Fújták a köszöntőt, — Haj! Hej! — kurjongattak teli torokból. Rázták a csengőt, s mindenütt aprópénzt és kalácsot kaptak. Annyi kalácsuk volt már, hogy kendőbe kötötték, botra akasztották s a hátukra vették, úgy vitték.

Guguce a tarkójára tolta a kucsmáját, — ha

a homloka szabad, könnyebben gondolkozik — és azt mondta magában:

— Nem kellene a kopejkáért nekem is csengőt vennem? Az lenne csak az igazi, ha az unokatestvéremhez egész rúd kaláccsal állítanék be!

A szomszéd udvarból éppen akkor jött ki egy kisfiú és egy kislány. Olyan kicsik voltak, hogy a csengőt egy pálcára kötötték s ketten cipelték a vállukon.

Guguce ismét lehúzta a kucsmát a homlokára. Nem, aprónépekkel csak nem áll össze, az olyan nagyfiúk, mint ő, éjfélkor kívánnak Boldog Újévet!

Aztán hallotta, hogy megszólal a kicsik csengője. Visszatolta a kucsmát a tarkójára, s újra elkezdett gondolkozni. Ezek ketten azt hihetik, hogy ő, Guguce is kicsi, és be akar állni a csapatukba. Még mit nem! S maga is elcsodálkozott, amikor úgy szólt hozzájuk:

— Köszöntsetek fel engem is!

— Éppen itt? Az úton?

— Hát hol? Nem vagyok idevalósi.

— Utcán nem köszöntünk — mondta a kisfiú és továbbment.

A kislány visszafordult, s úgy súgta:

— Fiú-bácsi! Menj be egy udvarba, s akkor felköszöntünk!

Guguce hármat lép, s már bent is van az udvarban.

A kisfiú pattint az ostorával és elkezdi:

Szabad-e betérni,
a gazdát dicsérni?

Guguce rábólint:

— Szabad!

S a kislány elénekli az újévi éneket:

Traján bácsi kora reggel
hallja, amint lova felkel
s azt nyeríti: „Már elég
a pihenés, szántanék!"
Ha kalácsot ehetek,
hangosabban dicsérlek,
Hej-hó!
Zengjen csengőszó!

— Melyikőtök a kincstárnok?

A kisfiú közelebb jön, Guguce kifejti a kucsmájából a pénzdarabot s odaadja neki. Kalács helyett a pisztolyát nyújtja.

A kicsik csodamód örültek.

Guguce figyelmeztette őket, jövőre se felejtsék el megköszönteni, s hazaindult.

Az unokatestvére csak kibírja valahogy, amíg legközelebb erre jár, de mit érez az a szegény anya, aki közvetlenül Újév előtt veszíti el a gyerekét?

Simon Emil versei

Pipacsok beszéde

**Rokonai vagyunk a parázsnak:
piros kendőnk izzó tűzvarázslat.
Hajnalban, a puha szél, ha ringat,
összecsukjuk selyem-szirmainkat.**

**Ránk tűz a nap, meleg zápor paskol,
rajzó méhek röpködnek a kasból.
Harmat-szörpöt szürcsölnek a lepkék
— ó, ha mi is pillangók lehetnénk!**

Szójáték

**Nyár, nyár, nyári nyár,
réten tücsök sántikál.
Patak vize kiárad,
fürdeti a libákat.**

**Szundikál a barackfa,
óljában egy malacka.
Megpihent a fecskehad,
még az alkony messze van.**

**Gólya lépked, béka les:
ebédre tán tészta lesz?
Róka hívja két fiát,
s tündöklik a délibáb.**

Kiskun Farkas László

Arany-viola emlék

**Piros szoknyában járt Aranka,
tavaszi zöldben Viola.
Egyikük dalos hangja volt szép,
a másiknak a mosolya.**

**Egymásba vibráltak a színek:
piros, arany, zöld, viola,
s mosollyá lett az egyik hangja,
dallá a másik mosolya.**

**. . . Gyerekkoromban néztem őket,
de nem felejtem el soha,
s ma sem tudom, hogy szebb melyik volt:
Aranka-e vagy Viola.**

Máris Mária feljegyzései.

Nem hívjuk Barba-pacát

A szobánkban már húsz perce tartott a csend. Terka húgom bánatosan rakodott. Én szívet rajzoltam. Nem mézeskalács formájút, hanem igazit.

— Nincs véletlenül töltőtollad? — szólalt meg Terka.

— Mim?

— Töltőtollad.

— Ugyan! Legalább húsz éve kiment a divatból. Egyáltalán...

— Jó, jó, csak eszembe jutott. Anyu egyszer mesélte, milyen büszke volt a töltőtollára, mikor végre hozzájutott. Addig mártogatós tollal írt. A tollszemmel szörnyen sok volt a baj. Ha leejtette, beleállt a padlóba vagy kinyílt, mint a rózsa. Na és a tintásüveg!

— El tudom képzelni. Ha te tintásüveggel a táskádban rohangálnál, megnézhetnéd a füzeteidet.

— Nemcsak én. Az a szép, világoskék abrosz, tudod, amelyik úgy tetszik neked is, máig tanúsítja: anyu volt kisgyerek és iskolás. Együtt tanult egyszer egy kislánnyal. Valahogy felborították a tintásüveget, rá a szép abroszra. Aztán, hogy el ne maradjon miatta a délutáni korcsolyázás, befödték a hatalmas foltot az aznapi újsággal. Ki is mentek szépen a Kakastóra, de anyunak nem sok öröme telt a korcsolyázásban. Bizony, amint sejtette: baj lett az elhallgatott balesetből. A nagymama majd lenyelte anyut. Mi a nagyit, anyu szerint, olyan mérgesnek sohasem láttuk. Azért haragudott leginkább, mert nem szóltak neki azonnal, amikor kiömlött a tinta. A terítőt beáztatták vízbe, lúgba, tejbe, citromba. Hiába. A folt makacsul tartotta magát. Most is látszik. Még az asztalba is beleette magát a lila folyadék.

— A töltőtoll-korszakban is kellett a tintásüveg.

— Persze, de nem örökké. Jobban lehetett vigyázni.

— Főleg, mert közben a terítő is kiment a divatból.

— Tudod, hogy anyu harmadikban kapott először töltőtollat? — folytatta zavartalanul a húgom. — Annyira örült neki, hogy szinte irigylem érte. Képzeld, állítólag egészen az érettségiig azt az egy tollat használta.

— Őszintén szólva, nekem ez elég furcsa. A töltőtoll még a szamárnál is makacsabb. Kipróbáltam. Örülök, hogy nem kell kínlódnom vele: folyton töltögetni, mosogatni, hogy el ne duguljon. A nagypapától kaptam egyet, ő a fiókja mélyén talált rá. Lehet, hogy anyué volt? Tudod, mit tettem vele? Kidobtam.

— Kidobtad?! Szörnyű, pedig most...

— Az a toll egyszerűen az idegeimre ment. Örökösen kiszúrt velem. Írt, mint a parancsolat, aztán... minden előzetes figyelmeztetés nélkül egy kis pacát eresztett a papírra. Kerek pacát, tojásdad pacát, szőrös szélű pacát, Barba-papa pacát. Miközben az olvasónaplómat próbáltam vele megírni. Elegem lett belőle. Rácsaptam a szemétláda fedelét és kész. Az olvasónaplómat meg elölről kezdtem, golyóstollal.

— Szörnyű!

— Ezt már mondtad. Mi olyan szörnyű? Nagypapának nem szóltam a dologról. Szerencsére nem is kérdezte. Tintát sem igen lehet kapni. Ha bemennék egy ÁPISZ-ba és tintát kérnék, fogadjunk, úgy néznének

..Máris Mária feljegyzései....

rám, mint valami kövületre. Tudod te, mi az a kövület? Dehogy tudod. Minden esetre, nagyon régi dolog. Nem húszéves, nem is kétszáz. Annál is sokkal régibb.

— Azért ez mégis rettenetes! Olyan jól kitaláltam!

— Mit?

— Az egyes eltüntetését.

— Egyest nem lehet csak úgy eltüntetni.

— Ahogy én kitaláltam, úgy lehetne. Fognám a töltőtollat, lecsavarnám a házát, hogy a puha gumi belsejéhez hozzáférjek. Tudod, amit nyomni kell, amikor töltjük. Alkalmas pillanatban az egyes fölé tartanám, finoman megnyomnám és... volt egyes, nincs egyes. A tanárt csak nem bünteti meg az igazgató, ha összepacázza a naplót?

— Nahát, Terka! Miket hordasz itt össze? Azt hittem, szépen felcseperedtél, mint az őrs többi tagja, akiknél, szemre, nem vagy kisebb. Aztán egy egyes és kiderül, hogy akár óvodás is lehetnél. Miből kaptál egyest?

— Egyet találhatsz.

— Matekból.

Terka lehorgasztotta a fejét. Szinte sajnáltam, hogy nem hívhatok egy Barba formájú pacát a vigasztalására.

— Hogy szerezted be?

— Pillanatok alatt: a napejban felejtettem a füzetemet.

— Mi lenne, ha kijavítanád?

— Mikor? Arra már nincs idő. Nyakunkon az év vége. Ha egy héttel tovább tartana a suli, akkor esetleg...

— Ilyet se hallottam még tőled! Rövid a tanév? Ezt elmesélem az őrsnek! Tényleg. Elmondom, hátha segíthetünk együtt valamit. Gondolom, beleegyeznek majd, hogy beszéljünk Jutka nénivel. Megkérjük, feleltessen, még a rendes játékidőben, s akkor nem lesz szükséged a hosszabbításra. Egyetlen játékos kedvéért ez amúgy sem lehetséges. Fociban sem fordul elő.

— Jaj, csak Jutka néni beleegyezne! — tördelte a kezét Terka.

— Biztosan megteszi, még külön kérés nélkül is. Bár, szólni azért nem árt: szánodbánod.

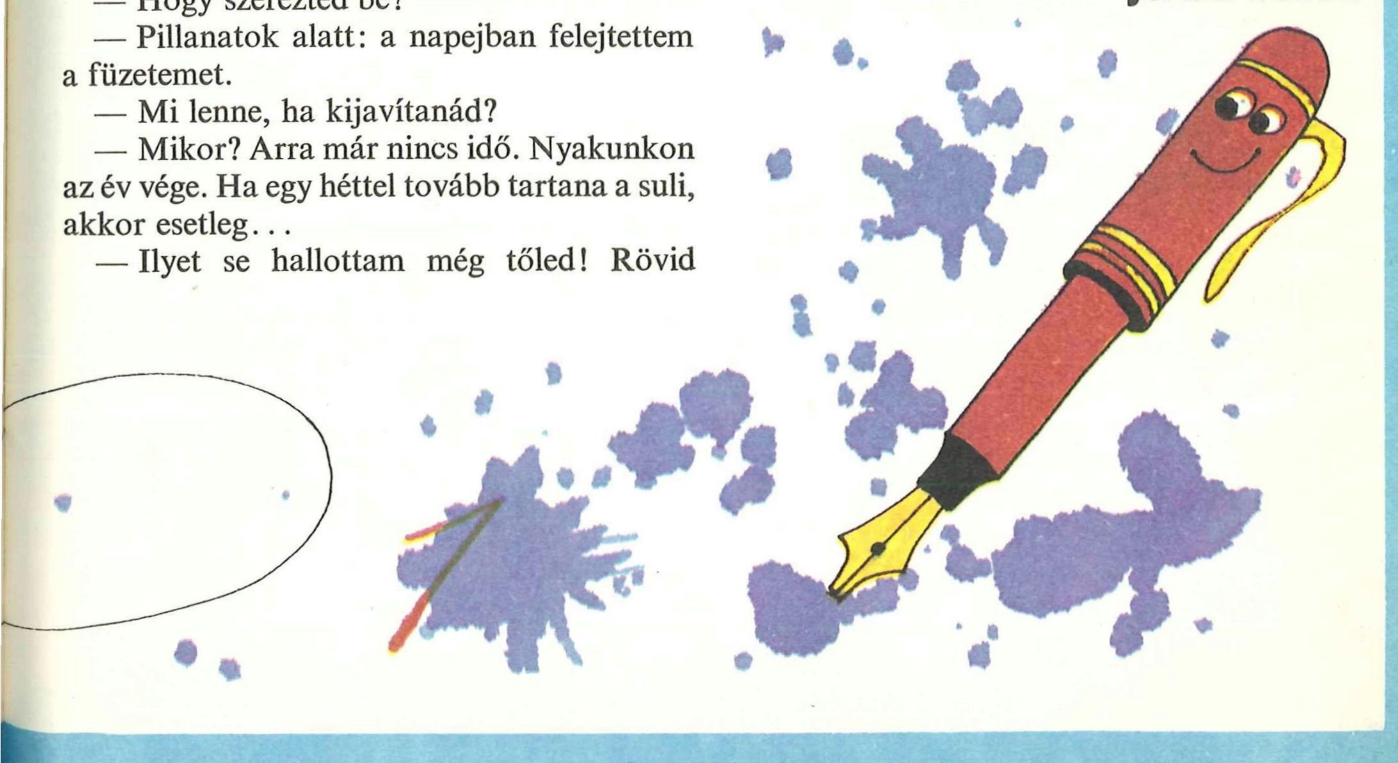
— Azt a töltőtoll ötletet ne meséld el. Az őrsnek se. Még valaki azt hinné, komolyan gondoltam. Valld be, te is azt gondoltad. Pedig éppen csak megfordult a fejemben, amikor kihúztam a fiókomat.

— A fiókról jutott eszedbe?

— Dehogy. A tollról.

Terka benyúlt a fiókjába és felmutatta az ötletadó írószerszámot. Arca némileg felderült, amikor látta elképedésemet. Az a toll volt a kezében, amit én dobtam ki még a télen. Kivette a szemétládából. Hiába. Nem tud leszokni a kacatok gyűjtéséről.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajza

Pingvinnel az orgonabokorban

Ez aztán különös! Hogyan kerül a pingvin az orgonabokorba? Hiszen a pingvinek az Északi-, meg a Déli Sarkon élnek. Orgonabokrok viszont minden valamirevaló faluban virítanak tavasztájt!

Így van ez egy kislabdahajításnyira a Csincsepataktól, Gelejen is. Az iskola mögött illatozik az orgona. Valóságos erdő nőtt belőle. A bokor alján, füves búvóhelyen pingvinek, mókusok és Cica-micák tanyáznak. Természetesen kitaláltátok: ez a geleji 324. számú II. Rákóczi Ferenc nevét viselő kisdobos csapat őrseinek a neve. Roppant vidám dolog geleji kisdobosnak lenni!

Ottjártamkor épp vidám klubnapra, mégpedig jelmezesre készültek. Mivel délutánra nem lehettem velük, hogy ki ne maradjanak a „buliból", és a meglepetés is megmaradjon hogy ki minek öltözik, sorra járultak hozzám és fülembe súgták, ki mi lesz. Volt ott katicabogár és kis menyecske, űrhajós, Piroska farkassal. Megvallom, számomra az volt a legmeglepőbb, amikor az egyik kislány lábujjhegyre állva azt suttogta titokzatos arccal, hogy: „Eszményi Viktória!" Először azt gondoltam, bemutatkozik. Aztán kétszer megkérdeztem, miről is van szó? Elsuttogta, hogy vidám nyári ruhában, mely egészen olyan, mint a népszerű fiatal táncdalénekesnőé volt a slágerbemutatón, ő is elénekli a „Vidéki lány" című dalt, és éppen úgy hajol meg, amint azt látta.

Ha már az éneknél tartunk, a gyerekek közölték, játsszunk együtt vackort. Illedelmes vendég vagyok, — bár tudom, a vackor savanyú. Mégis igyekeztem udvariasan kivárni érkezését. Énekelték is hamarosan, hogy: „Pipám, pipám, prédikám. . ." — mely olyan énekes játék, ahol megkérdik az embert, hogy mit ettél? Erre azt szokás válaszolni, hogy sós kenyeret. Még akkor is, ha történetesen szalámis zsemlye volt az uzsonnája. „Min állsz?" — a válasz az, hogy cserépen. Még akkor is, ha parketten. Még azt is mondják, hogy „Köpj a földre" — de a válasz ildomosan egyértelműen tagadó. Aki mindennek ellenáll és egy arcizma sem rezdül, — az a vackor. Nekem nem sikerült azzá lennem.

Olyan szépen belejöttünk a nótázásba, hogy egymást követték a szép népdalok. Nekem az tetszett leginkább, mely szerint: „Kisgelejbe kettő után kell menni. . ."

Kicsiny ez a község. De a kisdobosok vidámsággal, dallal töltik meg — akár pingvinek, Cica-micák, vagy éppenséggel mókusok.

Joó Katalin

Ipacs Szilvia kisdobos munkája
Kazincbarcika, Május 1. úti ált. isk.

Ötlet, ötlet, ötlet!

Pályázati eredményhirdetés

Az 1981—82-es esztendőben másodszor hirdettünk **ötletpályázatot.** Megkértünk benneteket, kedves olvasóink, hogy írjátok meg, mit csináltok másképpen, mint az előző esztendőben. Úgy gondoljuk, így közkinccsé válnak a jó kezdeményezések, s tovább folytatódnak, változnak még, ötletesebbé válnak a megkezdett jó ötletek. A beküldött írások legjobbjait év közben közöltük a KISDOBOS-ban, részben külön összeállításainkban, részben pedig a Postafiók 100 rovatunkban.

Tízkötetes kiskönyvtárat nyert megosztva **Erdő Gabriella** és **Wekszli Marika** (Csorna, Eszperantó u. 7. 9300) akik környezetvédő munkájukról írtak, szeptemberi számunkban.

Tíz-tíz kötetes kiskönyvtárat kap az **egri 3. számú általános iskola** (Eger, Széchenyi u. 82. 3300) **Petőfi** és **Vörös Zászló raja.** Februári lapunkban jelent meg írásuk családról, közös munkáról és kirándulásról.

A létavértesi 1005. Irinyi úttörőcsapat kisdobosokat segítő munkájáról **Papp Ákos** őrsvezető, úttörő írt, s azt januári számunkban olvastátok. **Különdíjként** kiskönyvtárat kap.

Van még egy különdíjunk. Igaz inkább **tiszteletdíjnak** nevezném, hiszen azt felnőttnek adjuk — s ez a kis pályázatunk elsősorban kisdobosoknak szólt. Novemberi lapunkban jelent meg **Gungl Lászlóné** tanárnéni levele (Bikal, Hunyadi János úttörőcsapat, 7346). Ötleteivel azt hiszem sok őrs és raj munkáját segítette. Reméljük, jövőre még több tanárnéni, tanító és csapatvezető ír hasonlóan segítő levelet! Köszönetünkön kívül közreműködését könyvekkel viszonozzuk. És háromszoros hurrá minden jó ötletért. A felsoroltakon kívül kisebb-nagyobb könyvjutalmat június folyamán postázunk. A pályázat tovább folytatódik! Várjuk írásaitokat, leveleiteket! Főként ahhoz kérünk ötleteket, hogyan töltitek a szabad szombatokat! A levelekre írjátok rá az **Ö** betűt!

Kedves gyerekek!

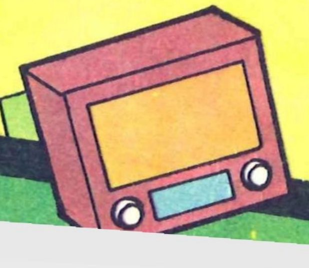
Ugye, milyen jó odabújni szüleitekhez, nagyszüleitekhez vagy a dédikéhez és hallgatni az ő „fejből mondott meséiket„? Melyik tetszett ezek közül a legjobban? Fogjatok tollat és írjátok meg a legjobb, legérdekesebb meséket! Ezzel résztvehettek a

Nekem mesélnek a legszebben!

c. pályázatunkon, amelyet a Kisdobos c. lappal közösen indítunk. A valóban legszebb meséket magnószalagra vesszük szüleitek, nagyszüleitek, dédszüleitek előadásában és a Rádió meseműsorában ismét hallhatjátok, a Kisdobos c. lapban olvashatjátok. Ha van kedvetek, rajzolhattok is.

Címünk:

**Magyar Rádió
Ifjúsági Osztály
„Nekem mesélnek
a legszebben!"
Budapest 1800
Bródy S. u. 5—7.**

Dobra verjük

Ilyen még nem volt

Akarsz találkozni Coffival és Paprikával nyáron is? Szereted a kalandos képtörténeteket? Szívesen fejtesz meg rejtvényeket? Mulattatnak a tréfás versek, jelenetek? Szeretsz társasjátékozni? Ha igen, akkor keresd a **TIRITARKA** Gyermekmagazint. Július elején érdeklődd meg, vehetsz-e már. El ne felejtsd, mert később esetleg már hiába kéred az újságárustól a **TIRITARKÁ**-t. Más is észreveszi az újdonságokat, másnak is öröme telik a furcsaságokban, ötletekben, kalandokban, vidámságban. El ne fogyjon a **TIRITARKA** Gyermekmagazin épp előtted.

Udud István

TÁNC

csip csip csóka
vak varjúcska
körtáncot lejt
hét kis fruska

jaj de szépen
ropják járják
páros tánchoz
párjuk várják

menjetek hát
hét fiúcska
csip csip csóka
vak varjúcska

Várkellékek! A mellékleten ez alkalommal csak „kellékeket" rajzoltunk, amiket felhasználhattok az elkészítendő vár alkatrészeiként. Találtok a mellékleten sárga lépcsőt, különböző kapukat, ajtókat, ablakokat, lőrést és négy tetőt. A várat ti magatok tervezitek, bővítitek. A várépület és a tornyok készülhetnek szappan-, fogkrém-, orvosságos dobozokból, a henger alakú toronyépület anyaga hintőporos doboz vagy a W. C.-papír üres hengere is lehet. Ezeket befeditek fehér vagy színes papírral, ráragasztjátok a kapukat, ablakokat. A tető rajzain a szaggatott vonalak mentén hajtogassátok meg az oldalakat és a pettyes csíkokat, majd ragasszátok, illesszétek a dobozok tetejére. A mintának adott zászlót hajtsátok félbe, ragasszátok össze, de száradás előtt dugjatok bele gombostűt, hogy a tornyok tetejére tűzhessétek. A várfalat a „mintarajzon" látható módon készítsétek el. Ha a doboztornyok szaporodnak, könnyű a vár területét nagyobbítani a várfal bővítésével. A nyári vakáció alatt ki-ki saját ízlése szerint rakosgathatja, szaporíthatja az épületeket, tornyokat, várfalakat akkorára, hogy a játékkatonák is beférjenek.

Kedves Coffi! Remélem, jól érzed magad a Balatonnál! Tuspaca Péterért ne aggódj, ketten vigyázunk rá: Csoki, meg én. Tegnap például

építettünk egy homokvárat. Négy alagútja volt, az ötödik a föld alatt húzódott. Tuspaca Péternek nagyon tetszett a vár. Kitalálta, hogy ő lesz a homokvár kapitánya, és beleköltözött. Éjjel is ott aludt

Csakhogy éjszaka vihar kerekedett, s reggelre elmosta az egész várat... Hiába kerestem Tuspaca Pétert, nyoma veszett! Bentrekedt valamelyik alagútban. De hol??? Szerencsére Csoki azonnal munkához látott. Egy helyen kotorni kezdett, és csakhamar kiszabadította a homokvár kapitányát a föld alatti rabságból! Tuspaca

Péterrel újra felépítettük a homokvárat, de - hogy még egyszer el ne ázzon, - fölé tűztünk egy öreg-öreg esernyőt. Így aztán napsütésben hűvös, esőben jó száraz Tuspaca kapitány vára. Szervusz Coffi!

Pocak

Marék Veronika munkája

A CSATAZAJ ELCSENDESÜL
1710. A SZABADSÁGHARC LEGNEHEZEBB ÉVE
TÚLERŐ! VÁRAK VESZNEK EL! ÁRULÁSOK, ÉLELEM ALIG, EMBERNEK LÓNAK, ÉS PUSZTÍT A PESTIS
NINCS, VESZVE MINDEN! JÖHET KÜLFÖLDI SEGÍTSÉG! BERCSÉNYI MÁR TÁRGYAL. KÖVETEM. ADDIG KÁROLYI GRÓF, ÖN HELYETTESÍT
A FEJEDELEM FŐLEG NAGY PÉTER CÁRBAN BIZAKODOTT. LENGYELORSZÁGBÓL AKART IDŐT NYERVE SZÖVETSÉGESEKET SZEREZNI
KÁROLYI GRÓF LÁTVA A KIFOSZTOTT ORSZÁGOT, ÉS BÍZVA A CSÁSZÁRI ÍGÉRETEKBEN, MEGKÖTÖTTE A SZATMÁRI BÉKÉT, ÉS A MAJTÉNYI SÍKON LETETTE A FEGYVERT A KURUC SEREG.
A FEJEDELEM, HA KEGYELMET KÉR, VISSZAKAPTA VOLNA BIRTOKAIT, MINT A TÖBBI FŐÚR, DE INKÁBB A SZÁMŰZETÉST VÁLASZTOTTA, AMIKOR A TÖRÖK SZULTÁN FELAJÁNLOTTA, HOGY KÍSÉRETÉVEL LETELEPEDHET RODOSTÓBAN, A MÁRVÁNY-TENGER PARTJÁN.
KÖSZÖNÖM BERCSÉNYI URAM, HOGY HŰ MARADT ESZMÉINKHEZ
EGYÜTT KEZDTÜK, EGYÜTT IS FEJEZZÜK BE, FELSÉG

A FEJEDELEM ITT SEM TÉTLENKEDETT. VISSZAEMLÉKEZÉSEIT ÍRTA, A SZÁMŰZÖTTEK SORSÁT INTÉZTE, ÚJABB TERVEKET SZŐTT.
HA ÍRÓASZTALÁNÁL ELFÁRADT, ASZTALOSMŰHELYÉBEN DOLGOZGATOTT, MINTHA EZ LENNE KENYÉRKERESŐ FOGLALKOZÁSA.
A FEJEDELEM HETENTE KÉTSZER KILOVAGOLT KÍSÉRETÉVEL, ÉS FOGOLYRA, NYÚLRA VADÁSZOTT.
ZÁGONI MIKES KELEMEN NÉGY ÉVTIZEDEN ÁT VOLT SZEMTANÚJA A SZÁMŰZÖTT FEJEDELEM ÉS A KURUCOK ÉLETÉNEK. AZ UTÓKORNAK SZÁNT LEVELEIBEN RÉSZLETES KÉPET ADOTT A SZÁMŰZÖTTEK ÉLETÉRŐL ÉS SZOKÁSAIRÓL
LEHULLUNK, MINT A LEVÉL A FÁRÓL. MÁR ALIG ÉLÜNK A RÉGIEK KÖZÜL. A FEJEDELEM IS ELMENT. MENNYIT TEMETTÜNK! DE MOST FÉLRE A BÁNATTAL, HISZEN AZ ITT FELNŐTT KÁLLÓI KOVÁCS MIHÁLYNAK ÉS HITVESÉNEK GYERMEKE SZÜLETETT.

Perlaky Zoltán rajza, Pécs, Egyetem úti általános iskola, 7626.

Postafiók 100

Ha riportot írnék, biztosan ezt a címet adnám, annak, hogy „hogyan lesz a versenyből — levél?" Nevezetesen abból a versenyből, melyről **Béke Andrea** és **Juhász Anikó** negyedikesek (4. számú ált. iskola 1863. számú Ságvári Endre úttörőcsapata Balmazújváros, Kossuth tér 14. 4060) írt:

„Csapatunk tanulmányi versenyt rendezett, melyben három negyedik osztályunk mérte össze az erejét. Izgalomtól kipirult arccal foglaltuk el helyünket. Vajon nehéz kérdések lesznek? Sikerül a legjobb helyen végeznünk? Környezetismeret, matematika, történelmi személyek, események, zeneszerzők és műveik, festők és képeik — melyikkel kezdjük? Aztán az is kész lett... Ekkor jött a meglepetés! Ez a tudósítás is a versenyfeladatok között szerepelt. Sikerült! Velünk örült a tanító néninк. Elhatároztuk, hogy elküldjük a szerkesztőségnek a versenyen megírt kis tudósításunkat!"

Ha elhatározták, jól tették, reméljük nem ez a híradás lesz az utolsó!

Ismeritek azt a kifejezést, hogy ha valaki váratlanul nagy teljesítményt ér el, pl. az iskolában hármasról többször ötösre javít, arra mondják: jé, megtáltosodott! Nos ha nem is osztályzat javításról van szó, — de rámondhatjuk ezt a táltosodást padragkúti pajtásainkra. Eddig is volt egy hármasunk: a három Marton lány: Piroska ötödikes, Eszter harmadikos, Györgyi pedig másodikba jár. A testvérek leveléhez újabb levelező csatlakozott: **Csóka Dóra** személyében (Padragkút, Béke u. 29. 8451) Ime a története:

„Van egy kedves kiskutyám. Két éve hoztuk Apuval. Akkor néhány hónapos volt. Tücsöknek neveztük el. Nőtt, növekedett, mégis kicsi maradt, mert tacskó fajta. Olyan kis értelmes — forma nézése van. Amikor Anyu felveszi a kardigánját, mert valahová készül, Tücsi az ajtóban várja. Mikor eszem, odajön, ártatlanul néz rám, olyan szomorúan, mintha árva lenne és nem adna néki soha senki egy jó falatot. Tavaly kiskölykei voltak. Egyet hagytunk mindig belőlük. Ha valami rosszat csinál, azt mondja neki a Mama, hogy gyere csak ide, hideg az orrod! Ha én mondom, hogy adj pacsit, hát ad. Azért szeretem, mert kedves, okos és ügyes.„

Tücsit mi is megszerettük a leírás alapján. Dóra rajzot mellékelt hozzá, kutyusáról és kölykeiről amolyan családi képet. Most pedig következnek a **Marton testvérek** (Padragkút, Hársfa u. 5. 8451)

Piroska, az ötödikes írta:

„Az úttörő őrsben én vagyok a mesemondó. Legkedvesebb szórakozásom a könyv. Szeretem a meséket. Így aztán könnyen jut belőle minden őrsi foglalkozásra. Kaptam egy növényhatározót. Ennek a könyvnek a segítségével meghatározom a gyűjtött növények nevét. Szívesen kirándulunk és ilyenkor gyarapodik a növénygyűjteményem."

Eszteré, a harmadikos Marton lányé a szó:

„Nagyon be kell osztanom az időt. Reggel Anyu fél órával korábban megy dolgozni az ötnapos munkahét miatt. Azóta sokkal önállóbbak vagyunk. Egyedül készülünk az iskolába. Lassan megszokjuk, hogy nem áll mögöttünk, és figyelmeztet, ezt ne felejtsd el, amazt ne hagyd itthon. Hét végén aztán miénk a világ, és a család együtt indul valahová: kirándulni, látogatóba!"

Györgyi, a másodikos következik:

„Szeretek tanulni. Persze azért nem könnyű az életem, mert balkezes vagyok. Nem tudok olyan szépen írni, mint a nővéreim, pedig sokat gyakorlok. Környezet órán azt kaptuk még tavasszal feladatul, hogy ültessünk valamilyen virágot. Én kardvirágot ültettem. Akkor még fűteni kellett, és a virág elhitte a kályha mellett, hogy igazán tavaszodik! Van két papagájom: egyik kék, a másik zöld. Nagyon játékosak. Szívesen sakkozom, és malmozunk."

Bősz Gábor másodikos (Lánycsók József A. út 15. 7759) írja: *„Még év elején eldöntöttük, hogy a lányok őrse Fehér galamb, a miénk, fiúké pedig Delfin lesz. Nagyon sokat játszunk, vidáman élünk. Van egy kistestvérem, a négyéves Gyöngyike. A tanulás jól megy, csak kicsit figyelmetlen vagyok. Előfordul, hogy összecsapom a munkám. Különben faliújság felelős vagyok és úgy érzem, ezt pontosan és rendesen elvégzem. Szeretem az osztálytársaimat, és azt hiszem ők is engem. Ezt a levelet Anyukával közösen fogalmaztuk. Ő sokat segít nemcsak nekem, hanem az osztályunknak is."*

Versenybeszámoló, családi programok, ötnapos hét, kistestvér... Ezek után most, júniusban én mit írhatnék? Talán azt, hogy jó bizonyítványt és kellemes, okos nyaralást! Meg azt, hogy szeptemberre ne csak barnán, és megerősödve, hanem sok-sok élménnyel gazdagabban induljatok ismét iskolába. Ezt kívánja és leveleiteket nyáron is várja a

Ferkai Loránt: Célbadobó játékok

A játékokban, különféle sportokban is fontos a jó célzás. Célzó képességedet gyakorlással fejleszteni tudod, s maga a gyakorlás — akár egyedül, akár többedmagaddal végzed — kitűnő szórakozási, sőt versenyzési lehetőséget is nyújt. A célbadobó játékok felszerelését nagyrészt magad állíthatod elő!

Sokféle lehetősége van a karika célbadobásának, így elsőként csinálj néhány — pontosan egyező méretű és súlyú — karikát. Fűzvesszőből vágj 70—80 cm hosszú darabokat (1. ábra „V"), végeit késsel faragd rézsútosra, görbítsd, és fonallal kötözd karikává. Előzőleg a kérgét le is hánthatod, így vékonyabbá válik, könnyebben száll majd. Ugyanilyen hosszú műanyag csőből is görbíthetsz karikát (2.). A csőbe fűzz vastagabb huzalt (H), s végeit kellő hosszúra csípve sodord össze fogóval, majd a „csomót" bujtasd be a csőbe.

Most a „célokat" kell elkészítened. Cél — amire a karikát hajítod — lehet egy földbe szúrt karó, egy villás végű ág (3.), esetleg több elágazással, vagy öt darab földbeszúrt egyenes cövek (4.). Az öt cövek egy négyzetet képezzen, amelynek közepén van a legértékesebb találatot jelentő középrúd (R). A cövekek középtől való távolsága 30—30 cm lehet. A cövekeket festéssel vagy a fakéreg gyűrűszerű levagdosásával jelöld meg: melyik mennyit ér találat esetén. Például a középső 3, a két szélső 2—2 pontot, a másik kettő pedig 1—1 pontot. Minden játékosnak van öt karikája, ezeket egymás után eldobja, s a végeredmény pontszámait feljegyzitek. Először kis távolságban meghúzott vonalról gyakoroljatok, a távolságot később fokozatosan növelni lehet.

Megunhatatlan páros játékszer a dobótőr. A tőr (5) egy 50—70 cm hosszú egyenes vessző; orgona, mogyoró kiválóan alkalmas e célra. A markolati rész (M) kivételével hántsd le késsel a kérgét, és egy rövidebb ágdarabot rákötözve, vagy a rajz szerinti módon, kialakítod a fontos keresztrudacskát (K). Az igazi tőrnél, kardnál ez a kezet védi, a céldobó tőrnél a karikáknak a karodra csúszását akadályozza meg. A tőrrel kell ugyanis a partnered által egymás után dobott karikákat „felszúrnod", vagyis elkapnod. Az adogatás mindig messzebbről, és olyan gyorsan történjen, amilyen mértékben egyre ügyesebbé válsz. A végső cél az, hogy tőrrel hajított karikákat is biztonságosan elkapj, s vissza tudj hajítani.

Különféle dobozokba is hajigálhatsz célba, labdát, vagy (6) parafadugóba szúrt tollakból, vagy hurkapálcából és pamutbojtból készített dobónyilakat. A cél-dobozokat kösd össze (7) és írd rájuk pontértéküket. Hullámkartonból céltáblát csinálhatsz, különféle méretű és értékű lyukakkal, persze a legnagyobb pontszámot a legkisebb lyukba találás jelenti (8).

Ágon átvetett kötélre függessz vödröt. Meglóbálás után kell labdával beletalálni, vagy magasra húzva, álló helyzetben, mint a kosárlabdajátéknál (9).

Jó szórakozást!

Rejtvényfejtők figyelem!

Ez évi rejtvénypályázatunk befejeződött. Mindazok, akik szeptembertől májusig három-három alkalommal beküldték megfejtéseiket és a rejtvényoldal felső sarkán lévő számokat, megfejtéseik helyességére válaszul történelmi tárgyú képeslapot kaptak. A rajtuk lévő szövegből kiderül, melyik hónap megfejtése volt hibátlan. Akinek kilenc vagy nyolc hónapja volt sikeres, könyvjutalomban részesül. Amint a harmadik képeslapot megkapjátok, akkor küldjétek el a lapokat címünkre (Kisdobos szerkesztősége, Budapest 1502. Pf. 100), ugyanis e lapok a bizonyítékai egész évi sikeres munkátoknak, ezeken szerepel nevetek, címetek és hogy hányadikosok vagytok. Ez utóbbi azért fontos, mert a könyvjutalmakat igyekszünk korotoknak megfelelően kiválasztani. A három képeslapot természetesen postán visszaküldjük a jutalomkönyvvel együtt. Gratulálunk a nyerteseknek. De köszönjük próbálkozását azoknak is, akiknek nem sikerült egyik-másik hónapi megfejtésük. Segítségül, — ha valamelyik rejtvényfajtát nem ismerték volna — alant közöljük a helyes megfejtéseket. Sok sikert az új tanév újabb rejtvénysorozatához!

Szeptember: Betű- és képrejtvények: számtan, írás, órarend, olvasás.

Keresztrejtvény: Kölcsey, Ferenc, író. **Körbe-körbe:** cica, este, akác, mozi, alsó, saru: iskola. **Jó vásár:** Pali 20 forintért 21 forintot kapott. **Énekeljünk:** Megy a gőzös, megy a gőzös Kanizsára.

Október: Keresztrejtvény: bevonulás, gyakorlat, barátság, szeretet.

Kiolvasó: Lementem a pincébe vajat csipegetni, **Névnapok:** pl. Réka, Janka, Aranka, Hajnalka, Emőke, Lenke, stb. **Képrejtvény:** énekkar, szakkör. **Gyufa: 1.** sz. rajz.

November: Gondolkodj: 549. **Képrejtvény:** Auróra cirkáló. **Dominó: 2.** sz. rajz. **Számrejtvény: 3.** sz. rajz. **Keresztrejtvény:** csapadék, nyirkos, zúzmara.

December: Dió: Lacinak 8, Ferinek 4, Janinak 1 diója volt. **Keresztrejtvény:** Télapó, fenyőfa, ajándék, lapátol. **Töltsd ki:** havazás, pókháló, zsemlye, számtan, október, tekereg, traktor: hóember. **Ajándékkönyvek:** Emil és a detektívek; Tamás bátya kunyhója; Távolban egy fehér vitorla. **Képrejtvény:** karácsonyfadísz.

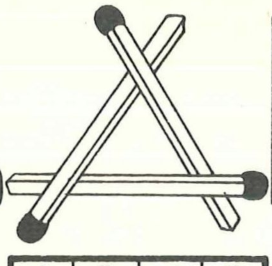
Január: Keresztrejtvény: Boldog új évet. A Balaton jege, jégpálya, szánkó. **Összekevert közmondások:** Több nap, mint kolbász; Ahány ház, annyi szokás; Nem mind arany, ami fénylik. **Ügyeskedj: 4.** sz. rajz. **Pókok, legyek:** két pók, három légy. **Gyufarejtvény: 5.** sz. rajz.

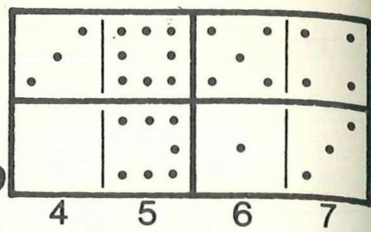
Február: Keresztrejtvény: lebegek, fellegek, Etelka, rókakoma. **Betűrejtvények:** koszorú, tömeg, eperfa. **Keverék:** alkohol, kerevet, ajándék, riasztó, alabárd, tanulás: akarat. **Ötven szem dió:** 5 fiú és 5 lány, a fiúk 6, a lányok 4 diót kaptak. **Egy vonallal: 6.** sz. rajz.

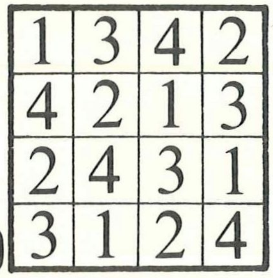
Március: Család: Juci 7 éves, Peti 10, édesanya 28, édesapa 30. **Kis nyelvművelő:** pl. dagály, ragály, apály, homály, aszály, szabály, akadály, uszály, stb. **Abrakadabra:** kard, ara, ABBA. **Keresztrejtvény:** illatozik, itt a tavasz, ibolya. **Olvasd össze:** tavaszi ibolya.

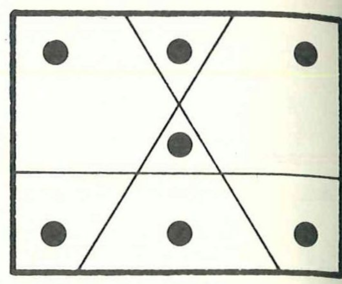
Április: Keresztrejtvény: A tavasz, tojás, húsvét. **Csigabiga:** Április bolondja- aki mondja. **Pótold ki:** kellemes locsolást. **A ravasz vezér: 7.** sz. rajz. **Képrejtvény:** piros tojás.

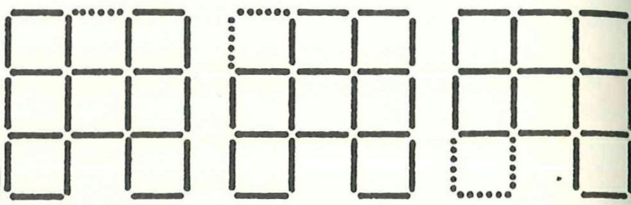
Május: Keresztrejtvény: lila orgona, libalegelő, a kisbárány, majális, májusfa. **Gyufarejtvény: 8.** sz. rajz. **Rakodj el: 9.** sz. rajz. **Városnevek:** Komárom, Szeged, Veszprém, Szentes, Tokaj, Tata, Bátaszék. **Egy zacskó cukor:** 26 szem.

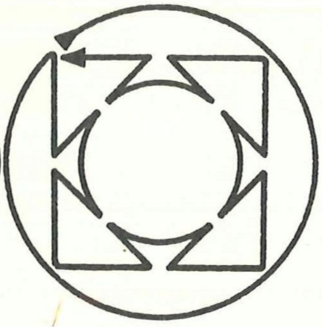
1

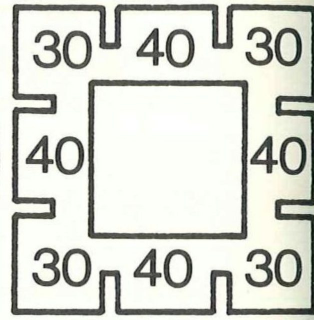
2

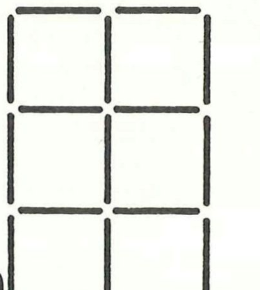
3

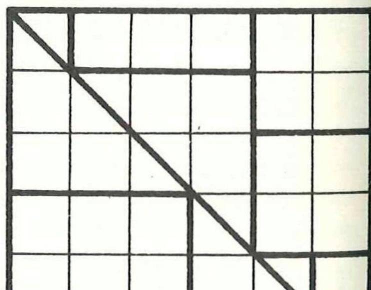
4

5

6

7

8

9

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXI. évf. 6. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 82.0301. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Árendás József**, a hátsó borító **Vida Győző** munkája.
A képtörténetet **Papp László írta, Felvidéki András rajzolta.**

Vida Győző rajza

Ára: 5,50 Ft

Csanádi Imre
Nyárdicsérő

Nyár, nyár, nyár,
sárgul a határ —
búzapászta,
· rozspászta,
kukorica
tarkázza,
rajzik a sok lepke,
zümmög a méhecske —
bőség, bőség,
tied a dicsőség!